

Sygn. akt I C 227/13

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 16 września 2016r.

Sąd Okręgowy w Sieradzu I Wydział Cywilny

w składzie:

Przewodniczący: SSO Przemysław Majkowski

Protokolant : sekr. sąd. Patrycja Tokarek

po rozpoznaniu w dniu 12 września 2016 r. w Sieradzu

na rozprawie

sprawy z powództwa A. W. prowadzącego działalność gospodarczą pod nazwą (...) Budowlane (...) w P.

przeciwko Gminie P.

o zapłatę

1. zasądza od pozwanej Gminy P. na rzecz powoda A. W. prowadzącego działalność gospodarczą pod nazwą (...) Budowlane (...) w P. kwotę 82.509,10 (osiemdziesiąt dwa tysiące pięćset dziewięć 10/100) zł z ustawowymi odsetkami od dnia 14 lipca 2012r. do dnia zapłaty,
2. w pozostałym zakresie powództwo oddala,
3. nakazuje pobrać od powoda A. W. prowadzącego działalność gospodarczą pod nazwą (...) Budowlane (...) w P. na rzecz Skarbu Państwa - Sądu Okręgowego w Sieradzu kwotę 24.329,32 (dwadzieścia cztery tysiące trzysta dwadzieścia dziewięć 32/100) zł tytułem zwrotu obciążającej go części wydatków poniesionych w sprawie tymczasowo przez Skarb Państwa,
4. zasądza od pozwanej Gminy P. na rzecz powoda A. W. prowadzącego działalność gospodarczą pod nazwą (...) Budowlane (...) w P. kwotę 2.024,00 (dwa tysiące dwadzieścia cztery 00/100) zł tytułem zwrotu części kosztów procesu,
5. zasądza od powoda A. W. prowadzącego działalność gospodarczą pod nazwą (...) Budowlane (...) w P. na rzecz pozwanej Gminy P. kwotę 5.516,00 (pięć tysięcy pięćset szesnaście) zł tytułem zwrotu części kosztów procesu,
6. nakazuje pobrać od pozwanej Gminy P. na rzecz Skarbu Państwa - Sądu Okręgowego w Sieradzu kwotę 4.125,45 (cztery tysiące sto dwadzieścia pięć 45/100) zł tytułem części opłaty sądowej oraz kwotę 6.862,12 (sześć tysięcy osiemset sześćdziesiąt dwa 12/100) zł tytułem zwrotu obciążającej ją części wydatków poniesionych w sprawie tymczasowo przez Skarb Państwa.

Sygn. akt I C 227/13

UZASADNIENIE

W pozwie skierowanym w dniu 03 czerwca 2013 r. do Sądu Okręgowego w Łodzi Wydziału X Gospodarczego pełnomocnik powoda A. W. prowadzącego działalność gospodarczą pod firmą (...) wniósł o zasądzenie od pozwanej Gminy P. na rzecz powoda kwoty 398.513,80 zł wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia 14 lipca 2012

roku do dnia zapłaty oraz kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego według dwukrotności stawki określonej w normach przepisanych. tj. w kwocie 14.400 zł oraz opłaty skarbowej od pełnomocnictwa w kwocie 17,00 zł, (pozew k. 2-6) .

W odpowiedzi na pozew Burmistrz Gminy P. wniósł o oddalenie powództwa w całości z uwagi na to, że zgodnie z zawiadomieniem dłużnika o dokonanym przelewie wierzytelności z dnia 10.03.2011 r. wierzytelności jakie przysługują powodowi w stosunku do pozwanego na podstawie umowy Nr (...) z dnia 3 grudnia zostały przeniesione na rzecz (...) Bank S.A. w W. oraz o zasądzenie od powoda na rzecz pozwanego kosztów procesu w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych, (odpowiedź na pozew k. 100-119).

Postanowieniem z dnia 26 sierpnia 2013 r. Sąd Okręgowy w Łodzi X Wydział Gospodarczy w sprawie o sygn. akt X GC 521/13 stwierdził swoją niewłaściwość rzeczową i przekazał sprawę do rozpoznania Sądowi Okręgowemu w Sieradzu Wydziałowi Cywilnemu jako miejscowo i rzeczowo właściwemu, (postanowienie SO w Łodzi z dnia 26 sierpnia 2013 r. w sprawie X GC 521/13 k. 78).

Pismem z dnia 14 stycznia 2016 r. pełnomocnik powoda A. W. w związku z zawarciem ugody przed Sądem Okręgowym w Łodzi w sprawie o sygn. akt X GC 41/15 pomiędzy powodem, pozwanym oraz (...) Sp. z o.o. (podwykonawcy w zakresie stolarki okiennej) i zobowiązaniem pozwanego do zapłaty bezpośrednio na rzecz (...) Sp. z o.o. m.in. kwoty 88.726,99 zł, oświadczył że cofa powództwo w części, tj. co do kwoty 88.726,99 zł oraz połowy odsetek ustawowych za opóźnienie od tej kwoty z jednoczesnym zrzeczeniem się roszczenia w tym zakresie, (pismo pełnomocnika powoda k. 1115).

Sąd Okręgowy ustalił, co następuje:

Pozwana Gmina P. po przeprowadzeniu postępowania w trybie przetargu nieograniczonego według zasad określonych przepisami ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. - Prawo zamówień publicznych (Dz.U. z 2010 r. Nr 113, poz. 759 z późn. zm.) udzieliła powodowi A. W. prowadzącemu działalność gospodarczą pod nazwą (...) Budowlane (...) w P., zamówienie publiczne obejmujące roboty budowlano - montażowe w ramach przedsięwzięcia inwestycyjnego pn; „(...) w P. - rewitalizacja zespołu pałacowo - parkowego oraz nabrzeża N.". Szczegółowe warunki postępowania o udzielenie zamówienia publicznego zostały określone w specyfikacji istotnych warunków zamówienia. Specyfikacja istotnych warunków zamówienia zawierała między innymi opis przedmiotu zamówienia oraz projekt umowy o wykonanie robót budowlano - montażowych. Powód A. W. w ofercie o wykonanie robót złożonej pozwanej Gminie P. w dniu 27 października 2010 r. między innymi oświadczył, że zapoznał się ze specyfikacją istotnych warunków zamówienia i załącznikami do niej, że nie wnosi żadnych zastrzeżeń oraz uzyskał niezbędne informacje do przygotowania oferty jak również, że załączone do specyfikacji istotnych warunków zamówienia postanowienia umowy (wzór umowy) zostały przez niego zaakceptowane bez zastrzeżeń oraz zobowiązał się w przypadku wyboru oferty do zawarcia umowy w miejscu i terminie wyznaczonym przez zamawiającego. Umowa o wykonanie robót budowlano - montażowych nr (...) została zawarta z powodem A. W. w dniu 03 grudnia 2010 r. w P.. W § 1 tej umowy strony ustaliły roboty budowlano - montażowe do wykonania w ramach zamówienia publicznego dzieląc je na: roboty obejmujące Pałac, roboty obejmujące park, roboty obejmujące NabrzeżeN. (bulwar nad N.). Terminy wykonania robót ustalone zostały w §3 umowy, przy czym każda z robót określonych w § 1 została podzielona na kilka części: roboty dotyczące Pałacu obejmowały roboty budowlane (architektura i konstrukcja) w terminie do 30 września 2011 r., roboty instalacyjne w terminie do 31 grudnia 2011 r., zakup wyposażenia w terminie do 30 maja 2013 r. Roboty dotyczące parku obejmowały: roboty budowlane w terminie do 30 października 2012 r., roboty instalacyjne w terminie do 30 października 2012 r. Roboty dotyczące Nabrzeża N. obejmowały: ciągi pieszo -jezdne w terminie do 30 maja 2013 r., elementy małej architektury w terminie do 30 lipca 2013 r. budowę oświetlenia w terminie do 30 lipca 2013 r., monitoring w terminie do 30 sierpnia 2013 r. Nadto strony zgodnie postanowiły w § 9 powołanej umowy, że za wykonanie przedmiotu umowy powód otrzyma od pozwanej Gminy m.in. wynagrodzenie za roboty budowlane (architektura i konstrukcja) Pałacu w kwocie: 2.030.489,60 zł oraz wynagrodzenie za roboty instalacyjne w Pałacu: 918.061,82 zł. Powołane wynagrodzenie - zgodnie z § 9 ust. 3 powołanej umowy, miało być płatne w terminie 30 dni od daty doręczenia pozwanej Gminie

faktury VAT. Nadto w ust. 4 § 9 strony postanowiły, że rozliczenie za wykonanie przedmiotu zamówienia odbywać się będzie fakturami częściowymi:

a) po wykonaniu określonych części robót, o których mowa w ust. 1 § 9 (a więc m.in. po wykonaniu robót budowlanych obejmujących architekturę i konstrukcje oraz robót instalacyjnych)

b) ustalonych w protokole rzeczowo-finansowym potwierdzonym przez inspektora nadzoru

c) lecz nie więcej niż 90% wartości zamówienia.

d) dodatkowo wynagrodzenie wypłacane powodowi za wykonanie robót w poszczególnych latach nie może przekroczyć - za roku 2011 - 30% wynagrodzenia umownego - § 9 ust. 5a) powołanej umowy.

e) powód miał każdorazowo wystawić fakturę w terminie 7 dni od sporządzenia protokołu rzeczowo-finansowego wykonanych robót, a podstawą wypłaty wynagrodzenia miała być faktura częściowa i protokół rzeczowo-finansowy zaakceptowany przez zamawiającego i Inspektora Nadzoru - § 9 ust. 6 powołanej umowy,

(dowód: kserokopia umowy Nr (...) k. 13- 16, aneks do umowy Nr (...) k. 77, aneks do umowy nr (...) k. 77v, aneks do umowy nr (...) k. 78, formularz ofertowy wykonawcy k. 133-135, projekt umowy k. 136-145).

W dniu 10 marca 2011 r. Gmina P. została zawiadomiona, że w tym samym dniu zawarto pomiędzy (...) Bank S.A. z siedzibą w W. a A. W. prowadzącym działalność gospodarczą pod nazwą (...) Budowlane (...) W. A. z siedzibą w P. przy ulicy (...) umowę przelewu wierzytelności jakie przysługują Cedentowi w stosunku do pozwanej Gminy na podstawie umowy nr (...) z dnia 03 grudnia 2010 na wykonanie zadania zawartego w § 1 ww. umowy- na zabezpieczenie wierzytelności wynikających z umowy kredytowej nr (...) z dnia 10 marca 2011 r. (dowód: zawiadomienie dłużnika o dokonany przelew wierzytelności k. 120).

Decyzją z dnia 10 stycznia 2012 r. Wojewódzki Konserwator Zabytków nakazał wstrzymanie prac budowlanych prowadzonych przez powoda. W dniu 12 stycznia 2012 roku odebrane zostały roboty instalacyjne elektryczne wykonywane przez powoda (za pośrednictwem podwykonawcy), zaś w dniu 1 marca 2012 roku odebrane zostały roboty polegające na wykonaniu i montażu stolarki okiennej wykonywane przez powoda (za pośrednictwem podwykonawcy) - w oparciu o powyższą umowę. Protokoły odbioru wykonanych robót z dnia 1 marca 2012 roku oraz 12 stycznia 2012 roku zostały przekazane stronie pozwanej celem zaakceptowania w dniu 9 marca 2012 roku. Ustosunkowując się do wskazanego powyżej pisma pozwany poinformował, iż nie zaakceptuje przesłanych protokołów. Podniósł, że łącząca strony niniejszego sporu umowa wyraźnie określa, że wynagrodzenie powoda rozliczane będzie fakturami częściowymi za wykonanie zakończonych robót wymienionych w ust. 1 § 9. Protokołu odbioru wykonanych robót z dnia 1 marca 2012 roku nie zaakceptował również Kierownik Zespołu Inżyniera Projektu, powołując się na tę samą argumentację co strona powodowa. W dniu 1 czerwca 2012 roku powód wystawił fakturę nr (...) obejmującą wykonanie robót instalacyjnych zgodnie z protokołem rzeczowo-finansowym nr 2 na kwotę 281.421,16 zł. Faktura ta wpłynęła do pozwanego w dniu 13 czerwca 2012 roku. Zatem termin jej zapłaty przypadał (zgodnie z § 9 ust. 3 umowy) na dzień 13 lipca 2012 roku. W dniu 1 czerwca 2012 roku powód wystawił fakturę nr (...) obejmującą wykonanie robót budowlanych zgodnie z protokołem odbioru robót z dnia 1 marca 2012 roku na kwotę 117.092,60 zł. Faktura ta wpłynęła do pozwanego w dniu 13 czerwca 2012 roku. Zatem termin jej zapłaty przypadał (zgodnie z § 9 ust. 3 umowy) na dzień 13 lipca 2012 roku, (dowód: kserokopia faktury VAT nr (...) k. 21, protokołu odbioru k. 22-24, faktura VAT nr (...) k. 25, protokół odbioru (...)) .

W dniu 13 sierpnia 2012 r. pozwana Gmina P. odstąpiła od podpisanych z firmą (...) umów dotyczących realizacji inwestycji „Kraina Bez Barrier w P.- rewitalizacja zespołu pałacowo-parkowego oraz nabrzeża Neru”, (dowód: kserokopia odstąpienie od umowy k. 126-132).

W dniu 13 sierpnia 2012 r. Gmina P. wystawiła notę obciążeniową nr (...) mocą której obciążyła firmę (...) kwotą 491.425,24 zł oraz wystawiła notę obciążeniową nr (...) mocą której obciążyła firmę (...) kwotą 24.649,99 zł tytułem

kary umownej za odstąpienie od umowy przez zamawiającego na skutek okoliczności, za które odpowiada wykonawca, (dowód: kserokopia noty obciążeniowej nr (...) k. 125, kserokopia noty obciążeniowej nr (...) k. 124).

W dniu 22 lutego 2013 r. zawarto umowę przelewu zwrotnego wierzytelności pomiędzy (...) BANK S.A. z siedzibą w W., a A. W. prowadzącym działalność gospodarczą pod nazwą (...) Budowlane (...), (dowód: umowa przelewu zwrotnego wierzytelności k. 122-123).

W dniu 13 stycznia 2016 r. przed Sądem Okręgowym w Łodzi w sprawie o sygn. akt X GC 41/15 doszło do zawarcia ugody sądowej pomiędzy powodem A. W., pozwaną Gminą P. oraz podwykonawcą (...) Sp. z o.o., który wykonywał prace budowlane na rzecz powoda w zakresie stolarki okiennej, mocą której Gmina P. zobowiązała się do zapłaty na rzecz podwykonawcy (...) Sp. z o.o. kwoty 88.726,99 zł. Pismem z dnia 14 stycznia 2016 r. pełnomocnik powoda A. W. w związku z zawarciem w/w ugody przed Sądem Okręgowym w Łodzi w sprawie o sygn. akt X GC 41/15 oświadczył, że cofa powództwo w części, tj. co do kwoty 88.726,99 zł oraz połowy odsetek ustawowych za opóźnienie od tej kwoty z jednoczesnym zrzeczeniem się roszczenia w tym zakresie, (dowód: kserokopia ugody sądowej k. 1217, pismo procesowe pełnomocnika powoda k. 1115).

W sprawie przeprowadzono dowód z opinii biegłego z zakresu budownictwa na okoliczności szczegółowo opisane w postanowieniu Sądu z dnia 21 stycznia 2015r. k. 845. Z opinii biegłego z zakresu budownictwa inż. J. T. wynika, że wartość robót dotyczących stolarki okiennej z uwagi na ich niekompletne zamontowanie wynosi 67.068,92zł netto i uwzględniając podatek VAT w wysokości 23% stanowi to 82.494,77zł brutto. W ocenie biegłego wartość tę należy pomniejszyć co najmniej o kwotę wynikającą z braku klamek okiennych, na co wskazano w protokole odbioru tj. o kwotę min. 200zł brutto dla każdego okna tj. 34 okna x 200zł = 6.800,00zł brutto. Zdaniem biegłego wartość zamontowanej stolarki okiennej wynosi zatem brutto 82.494,77zł - 6.800,00zł = 75.694,77zł. Na podstawie dokumentów zawartych w aktach sądowych, w tym i protokołu odbioru podpisanego przez służby techniczne zamawiającego, natomiast niepotwierdzonego przez Urząd Gminy i Inżyniera Projektu biegły stwierdził, że jakość robót oceniono jako dobrą. W protokole wpisano uwagi dotyczące niezamontowania listew osłonowych przy oknach, nie odtworzono okiennic, parapetów, elementów ozdobnych, obróbek tynkarskich oraz nie zamontowano klamek. Tym samym należało uznać według biegłego, że okna zamontowano jako niekompletne. Wartość robót dotyczących instalacji elektrycznych z uwagi na ich niekompletność wynosi 70.660,81 zł netto i uwzględniając podatek VAT w wysokości 23% stanowi to kwotę 86.912,80 zł brutto. Biegły podniósł, że wartość tę należy pomniejszyć co najmniej o 10% wynikającą z braku wiedzy, na temat jakości wykonanych instalacji elektrycznych, przy czym nie można przyjąć, że określenie jakości robót jako „dobra” w protokole odbioru jednoznacznie tę jakość określa. Pełną wartość wynikającą z kosztorysu można by ująć wyłącznie w przypadku, gdyby w aktach sprawy znajdowały się wyniki pomiarów rezystancji izolacji przewodów, a istnienia takich dokumentów biegły nie stwierdził. Zatem zdaniem biegłego wartość prac elektrycznych będzie wynosiła: 86.912,80zł- 10% = 78.221,52 zł brutto. W ocenie biegłego brak wyników pomiarów rezystancji izolacji przewodów, metryczki urządzenia piorunochronnego i brak kompletnej dokumentacji powykonawczej powoduje, iż nie ma żadnych podstaw aby uznać, że jakość robót elektrycznych wykonanych przez powoda jest prawidłowa. W opinii biegły stwierdził, że taki zakres robót jaki wymieniono nie może podlegać prawidłowemu i skutecznemu odbiorowi. Wartości faktury nr (...) wynosi 228.797,69 zł netto tj. 282.421,16 zł brutto, zaś faktury nr (...) - 95.197,24 zł netto tj. 117.092,60 zł brutto. Faktura nr (...) zgodnie z załączonym protokołem odbioru z dnia 12.01.2012r. i protokołem rzeczowo-finansowym nr 2 z dnia 05.01.2012r. obejmuje: oprzewodowanie budynku, osprzęt instalacyjny, rozdzielnice elektryczne. Faktura nr (...) zgodnie z załączonym protokołem odbioru z dnia 01.03.2012 r. i protokołem „bez nazwy”) z dnia „bez daty” na kwotę odmienną niż w fakturze (106.932,52zł netto) obejmuje stolarkę okienną. Wartość prac wykonanych przez powoda o zakresie dotyczącym w/w faktur wynosi zgodnie z wyliczeniami biegłego 75.694,77zł netto i 63.594,73zł netto tj. łącznie 139.289,50 zł netto, a to stanowi 171.236,09 zł brutto. Zdaniem biegłego brak nie przekazanej przez powoda dokumentacji powykonawczej lub jej elementów składowych w postaci wyników pomiarów instalacji elektrycznych, metryczki urządzenia piorunochronnego, atestów, certyfikatów, deklaracji zgodności, znaków bezpieczeństwa dyskwalifikuje całkowicie wszelkie prace wykonane przez powoda. Zatem w żadnym przypadku nie można ocenić jakości robót związanych z instalacjami elektrycznymi oraz stolarką okienną wynikającymi z faktur nr (...) wraz ze stosownymi

protokołami za pozytywną. Na dzień przeprowadzenia przez biegłego wizji lokalnej obiekt Pałac w P. był w całości pod względem budowlano-instalacyjnym i konserwatorskim zakończony. W związku z powyższym nie można było ocenić które roboty zostały wykonane w sposób wadliwy, a także czy możliwe jest usunięcie tych wad oraz ustalenia związanych z tym konsekwencji finansowych, (dowód: opinia biegłego J. T. k. 852-919, opinia uzupełniająca biegłego J. T. k. 1164-1182).

Opisany stan faktyczny został ustalony w oparciu o przedstawione przez powoda i pozwanego dowody z dokumentów w postaci licznych załączników do pism procesowych, a także z zeznań powołanych przez strony świadków. Wprawdzie w większości dowody z dokumentów zostały złożone w odpisach, jednakże żadna ze stron nie kwestionowała ani ich prawdziwości, ani zgodności z oryginałami. Również w ocenie Sądu wiarygodność tychże dowodów nie budzi wątpliwości. Także zeznania przesłuchanych w sprawie świadków C. M., A. P., M. Ł., A. B., J. S., K. K. Sąd uznał za wiarygodne. Wprawdzie świadkowie z uwagi na upływ czasu pewnych okoliczności nie pamiętali, z tego powodu nie można jednak ich zeznaniom odmówić waloru wiarygodności. Zeznania świadków były w istotnej części spójne, logiczne i wzajemnie się uzupełniały, zaś w połączeniu z dowodami z dokumentów przedstawionymi przez strony dały spójny obraz zaistniałych zdarzeń.

Sąd uznał, iż opinia sporządzona przez biegłego J. T. jako opracowana w sposób prawidłowy i rzetelny, w pełni zasługuje na obdarzenie jej walorem wiarygodności. Poddaje się ona bowiem pozytywnej weryfikacji w oparciu o kryteria takie jak: zgodność z zasadami logiki i wiedzy powszechnej, poziom wiedzy sporządzającego, podstawy teoretyczne opinii, a także sposób motywowania oraz stopień stanowczości wyrażonego w opinii wniosku (tak m.in. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 7 listopada 2000 r., OSNC2001/4/64, I CKN 1170/98). Biegły w sposób nie budzący wątpliwości przedstawił tok swego rozumowania w dochodzeniu do wniosków końcowych opinii. Nadto podkreślić należy, iż biegły jest specjalistą w swojej dziedzinie, posiada odpowiednią wiedzę i doświadczenie, a sporządzoną przez siebie opinię sformułował na podstawie całej zgromadzonej dokumentacji dotyczącej budowy oraz akt sprawy. Bardzo szeroko i przekonująco odniósł się też do licznych zastrzeżeń strony powodowej konsekwentnie i stanowczo broniąc swej opinii. Tym samym Sąd w całości podzielił stanowisko wyrażone przez biegłego, a jego wnioski legły u podstaw konkluzji Sądu. Szereg zarzutów do opinii wniosła strona powodowa, jednakże biegły w opinii uzupełniającej podtrzymał w całości swe uprzednie wnioski odnosząc się szczegółowo do zastrzeżeń i w sposób wyczerpujący wyjaśniając wszelkie istniejące w sprawie wątpliwości. Z uwagi na taką ocenę opinii sporządzonej przez biegłego J. T. Sąd oddalił wniosek pełnomocnika powoda o dopuszczenie dowodu z opinii kolejnego biegłego. Brak jest bowiem podstaw do kwestionowania wniosków biegłego tylko na tej podstawie, że subiektywne odczucia powoda, co do kwestii podlegających ocenie biegłego są odmienne. Potrzeba powołania dowodu z opinii innego biegłych nie może być jedynie wynikiem niezadowolenia strony z niekorzystnego dla niej wydzwiku konkluzji opinii, lecz być następstwem umotywowanej krytyki dotychczasowej opinii. W przeciwnym razie sąd byłby zobowiązany do uwzględniania kolejnych wniosków strony dopóty nie zostałaby złożona opinia w pełni ją zadowalająca, co należy uznać za niedopuszczalne. W niniejszej sprawie sporządzone przez biegłego J. T. opinie są, w ocenie Sądu, jednoznaczne i tak przekonujące, że na ich podstawie uznał sporne okoliczności za wyjaśnione.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Powództwo w niniejszej sprawie jest częściowo zasadne.

Z porównania stanowisk stron niniejszego postępowania wynika, że pomiędzy nimi nie było sporu co do tego, że powód nie wykonał na rzecz pozwanego wszystkich prac opisanych w umowie z dnia 03 grudnia 2010 roku. Strony były też zgodne co do tego, że pozwany nie zapłacił powodowi całego wynagrodzenia za prace objęte żądaniem pozwu. Natomiast zasadniczą okolicznością od której wyjaśnienia zależy rozstrzygnięcie przedmiotowej sprawy, pozostaje kwestia ustalenia, jaki charakter miały łączące strony umowy oraz kwestia sporna między stronami, czy powodowi przysługuje wynagrodzenie za dokonane czynności budowlane, czy też nie, jak twierdzi strona pozwana podnosząc zarzut potrącenia.

Zdaniem Sądu nie ma wątpliwości co do tego, że strony łączyła umowy o roboty budowlane. Zgodnie z art. 647 k.c. przez umowę o roboty budowlane wykonawca zobowiązuje się do oddania przewidzianego w umowie obiektu, wykonanego zgodnie z projektem i z zasadami wiedzy technicznej, a inwestor zobowiązuje się do dokonania wymaganych przez właściwe przepisy czynności związanych z przygotowaniem robót, w szczególności do przekazania terenu budowy i dostarczenia projektu, oraz do odebrania obiektu i zapłaty umówionego wynagrodzenia. Ocena kryteriów pozwalających na zakwalifikowanie danej umowy jako umowy o roboty budowlane, a także rozróżnienie jej od umowy o dzieło była już wielokrotnie przedmiotem wypowiedzi judykatury. Zgodnie ze stanowiskiem Sądu Najwyższego wyrażonym w wyroku z dnia 25 marca 1998 r. w sprawie sygn. II CKN 653/97, „zasadniczym kryterium rozróżnienia umowy o dzieło i umowy o roboty budowlane jest ocena realizacji inwestycji stosownie do wymagań Prawa budowlanego” (LEX nr 33754). Natomiast w wyroku z dnia 22 lipca 2004 r. sygn. II CK 477/03 Sąd Najwyższy wskazał, iż „ charakter prawny umów o podwykonawstwo jest zależny od przedmiotu świadczenia wykonawcy. Jeżeli stanowi go obiekt budowlany, umowa z podwykonawcą spełnia warunki umowy o roboty budowlane. Realizacja przedsięwzięcia o większych rozmiarach z zasady jest związana ze spełnieniem wymogu projektowania oraz dokonania przez inwestora – w myśl art. 647 k.c. – czynności wymaganych przez prawo budowlane.” (LEX nr 269787). Sąd orzekający w niniejszej sprawie w całości podziela cytowane wyżej poglądy i przyjmuje je za własne.

Przenosząc powyższe na grunt przedmiotowej sprawy stwierdzić należy, że prace polegające na m.in. remoncie i przebudowie budynku Pałacu w P. dla potrzeb osób niepełnosprawnych, remoncie i częściowo nowym wykonaniu instalacji elektrycznej, wodnej, kanalizacyjnej, sanitarnej, przeciwpożarowej itp. należy w tym konkretnym przypadku zakwalifikować jako roboty budowlane. Nie ma wątpliwości co do tego, że stanowiły one część zadania generalnego wykonawcy - powoda, który wykonywał na rzecz inwestora – Gminy P. - roboty budowlano-montażowe obejmujące Pałac w P., obejmujące park oraz obejmujące nadbrzeże rzeczne (bulwar nad N.). Wykonanie tych robót pozwany powierzył powodowi zawierając z nim w dniu 03 grudnia 2010 roku umowę o nr (...). Oceniana umowa spełniała kryteria umowy o roboty budowlane, zarówno bowiem z samej jej treści oraz z zeznań przesłuchanych w sprawie świadków wynikało, że towarzyszył jej wymóg projektowania (były wykonywane zgodnie z dokumentacją projektową i specyfikacją techniczną oraz objęte projektem budowlanym i wykonawczym, a także podlegały wpisom do dziennika budowy) i zinstytucjonalizowany nadzór, w szczególności przy ich realizacji uczestniczyli: inwestor, inspektor nadzoru inwestorskiego, projektant, kierownik budowy i kierownik robót (art. 17 Prawa budowlanego). Należy przy tym zauważyć, iż jeden z przedmiotowo istotnych elementów umowy, tj. wynagrodzenie, może być ustalone w umowie albo jako wynagrodzenie ryczałtowe, w postaci z góry ustalonej kwoty, albo wynagrodzenie kosztorysowe, przez wskazanie podstaw i reguł jego ustalenia, i którego wysokość zostanie obliczona po ukończeniu robót, według ustalonych w umowie zasad. Oczywiście treść opisanej wyżej umowy z dnia 03 grudnia 2010 roku nie pozostawia najmniejszych wątpliwości, że przyjętym przez strony wariantem było ustalenie ryczałtowego wynagrodzenia zamykającego się we wskazanych w umowie kwotach. Odnośnie wynagrodzenia podkreślić w tym miejscu należy, że zgodnie z ustaleniami § 9.1 umowy (...) „za wykonanie przedmiotu umowy Wykonawca otrzyma od Zamawiającego wynagrodzenie w kwocie 9.828.504,73 zł w tym: za dokonanie robót obejmujących Pałac w kwocie 3.659.316,86 zł, na które składają się roboty budowlane (architektura i konstrukcja) w kwocie 2.030.489,60 zł, roboty instalacyjne w kwocie 918.061,82 zł, zakup wyposażenia w kwocie 710.765,44zł ”. Powyższe ustalenie poczynione przez strony odnośnie wynagrodzenia jest jednoznaczne i wskazuje, że wynagrodzenie należne będzie wykonawcy za zrealizowanie poszczególnych zakresów robót, a więc po ich zakończeniu i odbiorze jako gotowego elementu. Ustalenie, wbrew sugestii pełnomocnika powoda, nie mówi nic o płatności za nie zakończony zakres robót, a więc za niezakończone roboty budowlane, bądź niezakończone roboty sanitarne i niezakończone roboty elektryczne. Pomimo że powodowi nie udało się zakończyć żadnego ze wskazanych etapów robót przed złożeniem przez pozwaną Gminę P. oświadczenia o odstąpieniu od umowy, bezspornym dla Sądu pozostaje, że A. W. należy się wynagrodzenie za faktycznie dokonane przez pracowników jego firmy czynności budowlane. Również stanowisko procesowe strony pozwanej, która w stoku postępowania podniosła zarzut potrącenia wskazuje, iż przyznaje ona, że między stronami istnieje stosunek zobowiązaniowy wynikający z zawartego kontraktu. Złożenie bowiem oświadczenia woli o potrąceniu świadczy o tym, że potrącający jest przekonany o istnieniu własnego długu wobec drugiej strony. W związku z tym oświadczenie takie może być poczytane za uznanie przez niego długu (tzw. uznanie niewłaściwe), (zob. wyrok Sądu Apelacyjnego w Krakowie z dnia 10 lutego 2016 r. w

sprawie I ACa 1417/15 LEX nr 2006006). Ponieważ Sąd nie posiadał wiadomości specjalnych w tej materii dopuścił dowód z opinii biegłego z zakresu budownictwa, kosztorysowania i projektowania, aby biegły wypowiedział się między innymi co do zakresu i wartości robót dokonanych przez pracowników firmy powoda.

Z opinii biegłego z zakresu budownictwa inż. J. T. wynika, że wartość prac wykonanych przez powoda o zakresie dotyczącym objętych pozwem faktur nr (...) wynosi zgodnie z wyliczeniami biegłego 75.694,77zł netto i 63.594,73zł netto tj. łącznie 139.289,50 zł netto, a to stanowi kwotę 171.236,09 zł brutto. Ponieważ pismem z dnia 14 stycznia 2016 r. pełnomocnik powoda A. W. w związku z zawarciem ugody przed Sądem Okręgowym w Łodzi w sprawie o sygn. akt X GC 41/15 oświadczył, że cofa powództwo w części, tj. co do kwoty 88.726,99 zł oraz połowy odsetek ustawowych za opóźnienie od tej kwoty z jednoczesnym zrzeczeniem się roszczenia w tym zakresie, dlatego też od ustalonej przez biegłego kwoty 171.236,09 zł należało odjąć sumę 88.726,99 zł objętą oświadczeniem o cofnięciu pozwu wraz z zrzeczeniem się roszczenia i pozostałą kwotę 82.509,10 zł zasądzić od pozwanej Gminy P. na rzecz powoda A. W.. Odnośnie pozostałej sumy dochodzonej przez powoda od pozwanej Sąd w pełni podzielił zapatrywania biegłego, że brak nieprzekazanej przez powoda dokumentacji powykonawczej lub jej elementów składowych w postaci wyników pomiarów instalacji elektrycznych, metryczki urządzenia piorunochronnego, atestów, certyfikatów, deklaracji zgodności, dyskwalifikuje całkowicie wszelkie inne prace wykonane przez powoda i nakazuje uznać je za bezwartościowe, czyli takie, za które wynagrodzenie nie przysługuje.

W toku przedmiotowej sprawy w odpowiedzi na pozew strona pozwana pismem podniosła zarzut potrącenia i oświadczyła, że potrąca z przysługującym powodowi wynagrodzenia za wykonane czynności budowlane z faktury nr (...) oraz faktury nr (...) - kwotę 398.514 zł wynikającą z kary umownej będącej skutkiem niewykonania umowy z dnia 03 grudnia 2010 r. Zaznaczyć trzeba, że strona powodowa nie zgodziła się na dokonanie potrącenia wskazując, iż jest ono bezskuteczne albowiem oświadczenie pozwanej o odstąpieniu od umowy uznaje za złożone niezgodnie z prawem.

W tym miejscu przypomnieć należy, że zgodnie z treścią art. 498 k.c. możliwość dokonania potrącenia powstaje, gdy strony są w stosunku do siebie jednocześnie wierzycielem i dłużnikiem. Wierzytelności wynikające z łączących strony stosunków prawnych, które mają być przedmiotem potrącenia, mogą wynikać z różnych tytułów prawnych. Kodeks cywilny nie zawiera żadnych ograniczeń w zakresie możliwości potrącenia wierzytelności wzajemnie przysługującym stronom pod kątem ich pochodzenia. Zawsze jednak do potrącenia dochodzi między dłużnikiem będącym jednocześnie wierzycielem swojego wierzyciela. Potrąceniu mogą podlegać wierzytelności, których przedmiotem świadczenia są jednocześnie pieniądze albo rzeczy oznaczone tylko co do gatunku i zarazem tej samej jakości. Poza tym obie wierzytelności muszą być wymagalne i zaskarżalne. Wierzytelność jest wymagalna, gdy wierzyciel może żądać spełnienia świadczenia przez dłużnika. Zaskarżalność natomiast oznacza możliwość dochodzenia wierzytelności przed sądem lub innym organem powołanym do rozpatrywania sporów. Zgodnie z treścią art. 499 k.c. oświadczenie o potrąceniu wywiera jednak skutek dopiero z chwilą dojścia do adresata. W myśl zgodnego poglądu judykatury oświadczenie o potrąceniu stanowi materialnoprawną podstawę procesowej czynności pozwanego w postaci zarzutu potrącenia. Pozwany w ramach tego zarzutu oświadcza wolę potrącenia, powołując się na fakt dokonania potrącenia i wynikające z niego skutki prawne, obejmujące trwale zniweczenie żądania powoda. Jakkolwiek dla zarzutu potrącenia, jak i innych zarzutów procesowych, także opartych na materialnoprawnych podstawach, przepisy kodeksu postępowania cywilnego nie przewidują żadnych wymagań formalnych, a zatem nie stosuje się do nich wymagań przewidzianych dla pozwu w art. 187 § 1 k.p.c., to swoboda wyboru formy zgłoszenia zarzutu potrącenia (art. 60 k.p.c.) i podleganie jedynie ogólnym wymaganiom dotyczącym zarzutów, nie oznacza dowolności w jego formułowaniu. Poza wymogiem oświadczenia o potrąceniu pozwany powinien zindywidualizować swoją wierzytelność, skonkretyzować jej zakres przedstawiony do potrącenia z wierzytelnością powoda, wskazać przesłanki jej powstania, wymagalności i wysokości oraz dowody w celu ich wykazania. Aby zarzut potrącenia mógł być zgłoszony skutecznie, niezbędnym jest wykazanie przez pozwanego złożenia materialnoprawnego oświadczenia o potrąceniu w sposób wymagany prawem, a także zasadności tego potrącenia poprzez wykazanie istnienia wierzytelności, która została przedstawiona do potrącenia, w tym także wysokości tej wierzytelności, (zob. wyrok Sądu Apelacyjnego w Białymstoku z dnia 04 marca 2016 r. w sprawie I ACa 1003/15 LEX nr 2016260, wyrok Sądu Apelacyjnego w Warszawie z dnia 30 maja 2015 r. w sprawie VI ACa 787/14 LEX nr 1808801).

W przedmiotowej sprawie oświadczenie o potrąceniu zostało zawarte w odpowiedzi na pozew pozwanego zawierającym zarzut potrącenia wierzytelności. Oświadczenie to zostało złożone wobec pełnomocnika procesowego powoda. Tymczasem treść art. 91 k.p.c. nie daje podstaw do przypisania pełnomocnikowi procesowemu prawa przyjmowania w imieniu mocodawcy materialnoprawnych oświadczeń kształtujących. W tym wypadku wykładnia celowościowa ustawowego zakresu pełnomocnictwa procesowego sprzeciwia się przypisaniu rozszerzonych uprawnień. Pełnomocnik procesowy nie jest więc pełnomocnikiem, jaki po myśli art. 95 k.c. mógłby zastąpić powoda w skutecznym zapoznaniu się z oświadczeniem, (zob. wyrok Sądu Najwyższego - Izba Cywilna z dnia 12 października 2007 r. V CSK 171/2007). Powyższe sprawie, iż pozwany nie przedstawił w toku procesu dowodu, iż złożone przez niego oświadczenie zostało doręczone skutecznie powodowi. Za takie bowiem nie można uznać noty obciążeniowe nr (...) oraz nr (...) przesłane przez stronę pozwaną powodowi, które w ocenie Sądu stanowią wezwanie do zapłaty, których doręczenie sprawiło jedynie, że roszczenie strony pozwanej stało się wymagalne. Mając na uwadze powyższe Sąd uznał, iż w tej sprawie oświadczenie o potrąceniu wierzytelności złożone przez pozwanego nie może zostać uznane za skuteczne.

Skoro powód częściowo wykonał zobowiązanie z łączącej go z pozwanym umowy, zaś podniesiony przez stronę pozwaną zarzut potrącenia z powodów wskazanych powyżej nie mógł zostać uwzględniony, zasadnym było zasądzenie kwoty 82.509,10 zł od pozwanej Gminy P. na rzecz powoda A. W. tytułem wynagrodzenia za roboty budowlane objęte pozewem.

Na podstawie art. 481 § 1 k.c. jeżeli dłużnik opóźnia się ze spełnieniem świadczenia pieniężnego, wierzyciel może żądać odsetek za czas opóźnienia, chociażby nie poniósł żadnej szkody i chociażby opóźnienie było następstwem okoliczności, za które dłużnik odpowiedzialności nie ponosi. Wskazać należy, że odsetki ustawowe stanowią rekompensatę uszczerbku majątkowego doznanego przez wierzyciela wskutek pozbawienia go możliwości czerpania korzyści z należnego mu świadczenia pieniężnego. Na gruncie niniejszej sprawy Sąd uznał, że roszczenie w przedmiocie zapłaty wynagrodzenia za roboty budowlane stało się wymagalne w dniu 14 lipca 2012 r, tj. po upływie 30 dniowego terminu do zapłaty za doręczone stronie pozwanej przez powoda w dniu 13 czerwca 2012 roku faktury nr (...).

W zakresie kosztów procesu dotyczących powództwa głównego Sąd orzekł na podstawie art. 100 k.p.c. Postanowieniem Sądu Okręgowego w Łodzi z dnia 28 czerwca 2013r., przed przekazaniem sprawy do rozpoznania Sądowi Okręgowemu w Sieradzu, powoda zwolniono jedynie od ponoszenia kosztów sądowych ponad kwotę 2.000,00 zł w zakresie opłaty od pozwu (k. 62). Powództwo zostało uwzględnione w 22 %, dlatego zasadnym było zasądzenie od pozwanej Gminy P. na rzecz powoda A. W. prowadzącego działalność gospodarczą pod nazwą (...) Budowlane (...) w P. kwoty 2.024 zł tytułem zwrotu części kosztów procesu ($7.200 \text{ zł} + 2.000 \text{ zł} = 9.200 \times 22\% = 2.024 \text{ zł}$). Ponieważ strona pozwana wygrała proces w 78 % dlatego należało zasądzić od powoda A. W. prowadzącego działalność gospodarczą pod nazwą (...) Budowlane (...) w P. na rzecz pozwanej Gminy P. kwotę 5.616,00 zł tytułem zwrotu części kosztów procesu ($7.200 \text{ zł} \times 78\% = 5.616 \text{ zł}$). W oparciu o tą samą zasadę odpowiedzialności za wynik procesu Sąd na podstawie art. 83 ust. 2 ustawy z dnia 28 lipca 2005 r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (t.j. Dz.U. z 2014 r., poz. 1025) w zw. z art. 113 ust. 1 tejże ustawy w zw. z art. 100 k.p.c. Sąd nakazał pobrać od powoda A. W. prowadzącego działalność gospodarczą pod nazwą (...) Budowlane (...) w P. na rzecz Skarbu Państwa- Sądu Okręgowego w Sieradzu kwotę 24.329,32 zł tytułem zwrotu obciążającej go części wydatków poniesionych w sprawie tymczasowo przez Skarb Państwa ($31.191,43 \text{ zł} \times 78\% = 24.329,32 \text{ zł}$), zaś od pozwanej Gminy P. na rzecz Skarbu Państwa- Sądu Okręgowego w Sieradzu kwotę 4.125,45 zł ($82.509,10 \text{ zł} \times 5\% = 4.125,45 \text{ zł}$) tytułem części opłaty sądowej oraz kwotę 6.862,12 zł ($31.191,43 \text{ zł} \times 22\% = 6.862,12 \text{ zł}$) tytułem zwrotu obciążającej ją części wydatków poniesionych w sprawie tymczasowo przez Skarb Państwa.